

Ympäristöluvut

Asia

Huhdannevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan rauettaminen, Lapua.

Hakija

Neova Oy
PL 22
40101 JYVÄSKYLÄ
Y-tunnus: 0174817-6

Toiminta

Hakemus koskee Lapualla sijaitsevan Huhdannevan turvetuotantoalueen ympäristöluvan raukeamista.

Sisällysluettelo

1	Perustiedot	4
1.1	Hakemuksen vireilletulo	4
1.2	Hakemuksen peruste	4
1.3	Toimivaltainen lupaviranomainen	4
2	Asia	4
2.1	Taustatiedot	4
2.1.1	Sijainti	4
2.1.2	Voimassa oleva ympäristölupa	4
2.1.3	Tuotannon päättymistä koskevat hyväksynnit ja lausunnot	5
2.2	Hakemuksen sisältö	10
3	Käsittely	12
3.1	Täydennykset	12
3.2	Tiedottaminen	12
3.3	Lausunnot	12
3.3.1	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto ...	13
3.3.2	Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto	16
3.3.3	Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto	16
3.4	Selitys	16
4	Aluehallintoviraston ratkaisu	19
4.1	Ratkaisu	19
4.2	Jälkihoitomääräykset	20
5	Perustelut	21
5.1	Ratkaisun perustelut	21
5.2	Määräysten perustelut	22
6	Vastaus lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin	23
7	Sovelletut säännökset	23
8	Käsittelymaksu	23
9	Tiedottaminen	24
9.1	Päätös	24
9.2	Päätöksestä tiedottaminen	24
10	Muutoksenhaku	24
11	Liite	24

12	Asian käsittelijät	24
----	--------------------------	----

1 Perustiedot

1.1 Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille aluehallintovirastossa 28.8.2024

1.2 Hakemuksen peruste

Hakemus on tullut vireille ympäristönsuojelulain (527/2014) 88 §:n mukaisena luvan raukeamista koskevana asiana.

1.3 Toimivaltainen lupaviranomainen

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 1 §:n 2 momentin 7 c kohdan perusteella.

2 Asia

2.1 Taustatiedot

2.1.1 Sijainti

Huhdannevan turvetuotantoalue sijaitsee Ala-Nurmon kylässä, noin 5 kilometriä etelään Lapuan keskustasta kiinteistöillä 408-401-20-56, 408-401-26-4, 408-401-26-3, 408-401-23-1, 408-401-6-66, 408-401-6-124, 408-401-6-141 ja 408-401-6-92 Lapuanjoen (44) vesistöalueella.

2.1.2 Voimassa oleva ympäristölupa

Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 1.4.2005 myöntämä ympäristölupa (Nro 32/2005/4, Dnro LSY-2003-Y-152).

Ympäristöluvassa on määrätty toiminnan lopettamisesta ja jälkihoidosta seuraavasti:

Tuotannosta poistettujen alueiden jälkihoito on tehtävä siten, että päästöt ympäristöön ovat mahdollisimman pienet, eivätkä ne saa ylittää tuotannon-aikaisia päästöjä.

Tuotannosta poistettujen alueiden kuivatusvedet on johdettava vesienkäsittelyrakenteiden kautta siihen asti, kunnes Länsi-Suomen ympäristökeskus on todennut, että alueet ovat kasvipeitteisiä tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön tai vesienkäsittely ei muutoin enää ole tarpeen.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava etukäteen Länsi-Suomen ympäristökeskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet on poistettava. Kuivatusvesienkäsittelyä on jatkettava ja rakenteet pidettävä kunnossa vähintään kahden vuoden ajan tai kunnes tuotantoalue on siirretty muuhun käyttöön.

Länsi-Suomen ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen, jälkihoitoon ja tarkkailuihin liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Vaasan hallinto-oikeuden 15.6.2006 antama päätös (Nro 06/0174/4, Dnro 01165/05/5115), jolla hallinto-oikeus on muuttanut lupamääräyksiä 5 ja 9.

2.1.3 Tuotannon päättymistä koskevat hyväksynnit ja lausunnot

2.1.3.1 Jälkihoitosuunnitelma

Toiminnanharjoittaja on 17.4.2020 toimittanut ELY-keskukselle toiminnan lopettamisilmoituksen. ELY-keskus on pyytänyt tarkempaa jälkihoitosuunnitelmaa. Toiminnanharjoittaja on toimittanut 30.6.2020 päivätyn jälkihoitosuunnitelman Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus). Jälkihoitosuunnitelmassa on esitetty seuraavaa:

” Turvetuotantoalue siistitään aumamuoveista ja muista ympäristöön kuulumattomista ja tarpeettomista rakenteista (mm. sääsama). Turvetuotannon koneet viedään pois alueelta. Turvetuotannon aumat toimitetaan kysynnän mukaan asiakkaalle, jonka jälkeen auma-alueet siistitään aumamuoveista. Aumojen olemassaolo ei ole este vesienkäsittelyn lopettamiselle tai alueiden luovuttamiselle. Tukikohta-alueelle tehdään suppea PIMA-kartoitus, joka tarvittaessa johtaa lisätutkimuksiin.

Vesienkäsittely ja siihen liittyvät rakenteet pidetään toimintakunnossa jälkihoitovaiheen ajan. Turvetuotannon jälkihoitovaiheessa alueen vedet pumpataan nykyiselle pintavalutuskentälle. Jälkihoitovaiheen päätyttyä pumpaamo ja vesienkäsittelyrakenteet puretaan. Jälkihoitovaiheen toteuttaminen ei vaadi uusien ojien kaivamista eikä nykyisten ojien syventämistä. Laskeutusaltaan 1 jälkeinen maapato puretaan jälkihoitovaiheen jälkeen. Laskeutusaltaan 1 jälkeinen laskureitti on voimassa olevan ympäristöluvan mukainen talviaikainen laskureitti, josta on luovuttu pintavalutuskentän ympärivuotiseksi kunnostamisen yhteydessä.

Vesitarkkailuja jatketaan tuotannon päättymisen jälkeen kaksi vuotta tai kunnes alueen voidaan katsoa siirtyneen seuraavaan maankäyttömuotoon. Päästötarkkailua esitetään tehtäväksi nykyisen tarkkailuohjelman mukaisesti (10–14 näytettä/vuosi) pintavalutuskentän alapuoliselta pisteeltä niin

kauan kunnes pintavalutuskenttä poistetaan käytöstä. Vaikutustarkkailuista (pöly, melu, biologiset) luovutaan tuotantokauden 2020 jälkeen.

Happamuuden torjumiseksi toteutettu kalkkipato on käytössä jälkihoitovaiheen ajan. Turvetuotannon vesienkäsittelyn purkamisen jälkeen vesi laskee alapuoliseen vesistöön ennen kalkkipatoa, jolloin kalkkipadolla ei juurikaan ole vaikutusta. Uusia happamuudentorjuntarakenteita ei ole suunnitelmissa toteuttaa jälkihoitovaiheen aikana. Ojia ei syvennetä nykyisestä kesällä 2020 tai sen jälkeen luvanhaltijan toimesta. Turvetuotannon päättymisen jälkeen tuotantosaroille jää turvetta arviolta 30–50 cm.

Huhdannevan turvetuotannosta vapautuva maapohja on suurimmaksi osin vuokramaata pois lukien tila 408-401-23-1. Luvanhaltijan omistusalueet myydään ja vuokramaat palautetaan vuokrasopimusten mukaisessa tilassa maanomistajille. Alueella olevat aumat toimitetaan pois alueelta toimitussuunnitelman mukaisesti, todennäköisesti kahden vuoden kuluessa tuotannon päättymisestä. Ympäristölupaoikeutta ei siirretä kaupan yhteydessä.

Suunnitelman liitteenä esitetään Huhdannevan päästötarkkailun tulokset. Veden happamuutta on tarkasteltu aiemmin toimitetuissa dokumenteissa ja ongelman poistamiseksi on esitetty mm. kalkkipadon rakentamista imualtaalle tulevaan ojaan. Kalkkipato on nostanut tulevan veden pH arvoa vielä vuonna 2019 ja alkuvuonna 2020. Huolimatta kalkkipadosta, vesi happamoituu yhä pintavalutuksen aikana, mikä voidaan todeta vertaamalla tulevan ja lähtevän veden näytetuloksia.”

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 18.2.2021 antamallaan lausunnolla (dnro EPOELY/3027/2015) hyväksynyt toiminnanharjoittajan esittämän edellä mainitun Huhdannevan turvetuotantoalueen jälkihoitosuunnitelman seuraavin täsmennyksin:

”Päästötarkkailua tulee toteuttaa esityksen mukaisella tiheydellä pintavalutusentän ylä- ja alapuoliselta pisteeltä jälkihoitovaiheen ajan. Sähköjohtavuus tulee pitää mukana tarkkailussa. Jotta saadaan riittävä käsitys alueelta jatkossa lähtevän veden laadusta, tulee lisäksi tuotantoalueelta lähtevästä kuivatusvedestä mitata pH ja sähköjohtavuus vähintään neljä kertaa vuodessa, eri vuodenaikoina, ennen veden johtamista neutralointiin (esim. heti laskeutusaltaan jälkeen ennen neutraloivaa rakennetta).

Vesistötarkkailua tulee jatkaa Nurmonjoessa sijaitsevilta ylä- ja alapuolisilta tarkkailupisteiltä alueen hyväksytyn tarkkailuohjelman mukaisella tiheydellä jälkihoitovaiheen ajan.

Lausunnolla ei oteta kantaa alueen kalataloustarkkailuun, vaan sen jatkosta ja siihen tehtävistä mahdollisista muutoksista tulee hyvissä ajoin sopia kalatalousviranomaisena toimivan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

Vesienkäsittelyä tulee jatkaa siihen asti, kunnes ELY-keskus on todennut, että alueet ovat kasvipeitteisiä tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön tai vesienkäsittely ei muutoin enää ole tarpeen. Alue tulee siistiä ja turhat rakenteet ja polttoainesäiliöt tulee poistaa suunnitelman mukaisesti. Alueella sijaitsevat aumat tulee pyrkiä poistamaan ennen lopputarkastusta, jotta auma-alueiden siisteys on todettavissa tarkastuksella. Selvitys alueen maaperän mahdollisesta pilaantuneisuudesta tulee toimittaa ELY-keskukselle sen valmistuttua. Mikäli alueella havaitaan maaperään päässeitä vuotoja, tulee mahdollisesti pilaantunut maaperä puhdistaa. Alueen kunnostamisesta tulee tehdä loppuraportti, josta ELY-keskus antaa erillisen lausunnon.

Alueella on kohtalainen todennäköisyys happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Alueelta lähtevien vesien pH on alhainen ja sähkönjohtavuus on ajoittain hieman koholla. ELY-keskus toteaa, että mikäli alueiden jälkikäyttöön ottaminen vaatii alueella tehtävän vähäisiäkin ojituksia, tulee niistä tehdä ojitusilmoitus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle. Ilmoitus tulee tehdä myös olemassa olevien ojien vähäisestäkin muokkauksesta. Kekkilä Oy:n tulee tiedottaa maanomistajia asiasta alueiden luovutuksen ja/tai myynnin yhteydessä.

ELY-keskus tulee tekemään alueella lopputarkastuksen, kun Kekkilä Oy on ilmoittanut kaikki jälkihoitotoimenpiteet tehdyiksi. Huhdannevan lupapäätöksessä ei ole annettu erillisiä määräyksiä luvan päättymisestä, joten luvasta tulee lopputarkastuksen jälkeen tehdä rauettamishakemus Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle. Tuotantoalue merkitään lopetetuksi YLVA-järjestelmässä, kun jälkihoitotoimenpiteet on todettu tehdyiksi ja lupa rauetettu. Toiminnan päättymisestä tulee lisäksi ilmoittaa kalatalousviranomaiselle (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus)."

2.1.3.2 Pilaantuneen maan kunnostus

Syyskuussa 2021 Huhdannevan tuotantoalueella on suoritettu pilaantuneen maan kunnostus. Kunnostettu alue sijaitsee kiinteistöjen 408-401-23-1 ja 408-401-26-3 rajalla turvetuotantoalueen entisellä tukikohta-alueella. Kunnostus tuli tehtäväksi, koska 1.6.2021 tehdyssä maaperän pilaantuneisuustutkimuksessa todettiin yhdessä tutkimuspisteessä valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alemman ohjearvon ylitys öljyhiilivetyjen keskitisleidien $>C_{10}-C_{21}$) ja ylemmän ohjearvon ylitys raskaiden öljyhiilivetyjen ($>C_{21}-C_{40}$) osalta.

Pilaantunutta maata kaivettiin 9.9.2021 maaperän pilaantuneisuustutkimuksen osoittamalta alueelta. Kunnostusta ohjattiin pääasiassa aistinvaraisten havaintojen avulla. Maa-aineksia poistettiin kerroksittain niin kauan, kunnes aistinvaraisesti arvioiden saavutettiin kunnostustavoitteen alittavat öljyhiilivetypitoisuudet.

Laboratorioon lähetetyssä jäännöspitoisuusnäytteessä havaittiin kohonneita hiilivetypitoisuuksia, joiden todettiin olevan peräisin turpeen luontaisista hiilivedyistä. Määritetyt mineraaliöljypitoisuudet alittivat kuitenkin analyysimenetelmän määritysrajat ja näin ollen selvästi myös kunnostustavoitteena olleet VNa:ssa 214/2007 öljyhiilivedyille asetetut alemmat ohjearvot. Todettiin, että kohteen öljyhiilivedyillä paikallisesti pilaantuneen maaperän kunnostus saatiin toteutettua sille asetetun tavoitteen mukaisesti.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on 20.1.2022 antamassaan lausunnossa (EPOELY/3027/2015) todennut, että alue on puhdistettu asianmukaisesti, eikä siellä ole tarvetta jatkotoimenpiteille.

2.1.3.3 Lopputarkastus

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on lopputarkastusta koskevassa 11.1.2023 päivätyssä tarkastuskertomuksessaan (dnro EPOELY/3027/2015) todennut muun muassa, että alueen sarkaojat ovat pääosin lähteneet hyvin kasvitumaan. Paikoin kasvillisuus on levinnyt ojista saroille, mutta pääosin sarat ovat kasvittumattomat. Alueella on turvetta 30–50 cm, paikoin enemmän. Sarkaojien lietetaskut on kaivettu kivennäismaahan, mutta sarkaojia ei. Alueella ei ole tehty kaivutöitä jälkihoidon aikana.

Kuivatusvedet johdetaan edelleen vesienkäsittelyyn. Sarkaojien päissä on sihtiputket ja kokoojaojassa virtaamansäätöpato. Laskeutusaltaan ja pumpualtaan välisessä ojassa on vuonna 2018 ojaan lisättyä kalkkikiveä.

Jälkihoitovaiheen päästö- ja vesistötarkkailua on sovittu toteutettavaksi samalla tiheydellä kuin tuotantoaikana. Konsultin (KVVY) virheen vuoksi tarkkailuja ei ole tehty heinä-syyskuun aikana 2021. Tämän vuoksi kolme päästötarkkailunäytettä ja yksi vesistötarkkailunäyte on jäänyt hakematta.

Päästötarkkailun perusteella v. 2021 lähtevä vesi on ollut samaa tasoa tuotannon aikaisiin kuivatusvesiin verrattuna. Vuoden 2022 tarkkailutulosten perusteella kuivatusvesien kiintoaine- ja ravinnepitoisuuksissa on nähtävissä laskua. COD-pitoisuuksissa ei ole muutosta. Kuivatusvedet ovat liksiksi edelleen erittäin happamia, pH:n ollessa keskimäärin 4,5 vesienkäsittelyn yläpuolella ja 4,1 pintavalutus kentän alapuolella.

Jälkihoitolausunnossa on vaadittu, että tuotantoalueelta lähtevästä kuivatusvedestä tulee mitata pH ja sähkönjohtavuus vähintään neljä kertaa vuodessa, eri vuodenaikoina, ennen veden johtamista neutralointiin (esim. heti laskeutusaltaan jälkeen ennen neutraloivaa rakennetta). Todettiin, että kyseiset mittaukset ovat jääneet tekemättä. Marraskuussa 2022 on haettu yksi näyte laskeutusaltaasta. Tulosten perusteella kuivatusvedet ovat erittäin happamia (pH 3,9, sähkönjohtavuus 12,3 mS/m, asiditeetti 0,7 mmol/l). Kiintoaine- ja fosforipitoisuudet ovat alhaiset, mutta etenkin

typpipitoisuus on korkea (2 500 µg/l). Myös COD-pitoisuus on hiukan korkeampi kuin tuotantoaikana keskimäärin. Jälkihoitolausunnossa vaadittu tarkkailu ennen vesien johtamista neutralointiin tulee toteuttaa vuonna 2023. Tuloksista tulee toimittaa yhteenveto 31.12.2023 mennessä.

Huhdannevan vesienkäsittelyä tulee jatkaa vielä toistaiseksi, eli jälkihoitovaihe jatkuu. Päästö- ja vesistötarkkailua tulee jatkaa jälkihoitolausunnan mukaisesti. Huhdannevan vesienkäsittelyä tulee jatkaa siihen asti, kunnes ELY-keskus on todennut, että alueet ovat kasvipeitteisiä tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön tai vesienkäsittely ei muutoin enää ole tarpeen. Tarkastuksen perusteella alueella ei ollut vielä merkittävästi kasvillisuutta, jotta vesienkäsittely alueella voitaisiin lopettaa. Kun jälkihoitolausunnossa vaaditut puuttuvat tarkkailut on toteutettu ja tulokset toimitettu, ELY-keskus voi ottaa kantaa alueen vesienkäsittelyn lopettamiseen.

2.1.3.4 Lausunto Huhdannevan jälkihoidosta ja toiminnan lopettamisesta

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on 23.2.2024 antanut lausunnon (EPOELY/3027/2015) Huhdannevan jälkihoidosta ja toiminnan lopettamisesta. Lausunnossaan ELY-keskus on todennut seuraavaa:

”Huhdannevan ympäristöluvassa ei ole annettu riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamiseksi.

Huhdannevan tuotanto on loppunut vuoden 2020 tuotantokauden jälkeen, jonka jälkeen alue on siirtynyt jälkihoitoon. Jälkihoidon aikana alue on siivottu ja vesienkäsittelyä ja päästötarkkailua on jatkettu. Tarkkailutulosten perusteella alueen kuivatusvedet ovat edelleen erittäin happamia ja sähkönjohtavuus on ajoittain koholla. Pintavalutuskenttä on poistanut kuivatusvedestä kiintoainetta ja ravinteita sekä alentanut kuivatusvesien pH:ta 0,2–0,3 yksikköä. Jo kuitenkin kentälle tuleva vesi on erittäin hapanta. Kuivatusvesien pitoisuuksissa on havaittavissa laskua tuotannon aikaisiin pitoisuuksiin verrattuna, pl. CODMn, joka on lievästi noussut jälkihoitovaiheessa. Myös alueen kuivatusvesien pH on laskenut jälkihoitovaiheessa tuotantovaiheeseen verrattuna, johon osaltaan saattaa vaikuttaa ojassa sijainneen kalkkikivipadon neutraloivan vaikutuksen hiipuminen.

Huhdanneva sijaitsee alueella, jolla on kohtalainen riski happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Alueella on lisäksi havaittu mustaliuske-esiintymä. Happamia sulfaattimaita koskevan kartoitus- ja tutkimustiedon perusteella Kekkilä Oy:n Huhdannevan ojavesistä tekemiä mittauksia ei yksistään voida pitää riittävänä menetelmänä happamien sulfaattimaiden esiintymisen toteutukseksi tai poissulkemiseksi. Alueelta ei myöskään ole riittävästi tutkittua maaperätietoa. ELY-keskus katsoo, että alueella on riski potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden happamoitumiselle ja siitä aiheutuville happamille vesistöpäästöille. Em. riski saattaa jatkua pitkään

turvetuotantotoiminnan lakkaamisen jälkeenkin. Huhdannevalle nyt suunniteltu jälkikäyttö edellyttää todennäköisesti muutoksia alueen kuivatukseen. Turvetuotannon jälkeinen lisäkuivatus ja maanmuokkaus voi lisätä happamoitumisen riskiä.

Alue ei ole merkittävästi kasvittunut sarkaojia lukuun ottamatta. Kasvitumista ei ole edistetty toimenpitein.

Huhdannevalla on toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupa, joka on myönnetty vuonna 2005. Ympäristölupa ei ole sisältänyt määräyksiä koskien happamia sulfaattimaita. Jälkihoitoa ja toiminnan lopettamista koskevat lupamääräykset ovat siten puutteelliset Huhdannevan olosuhteissa. Jos ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta, lupaviranomaisen on annettava tätä tarkoittavat määräykset (ympäristönsuojelulaki 527/2014).

Edellä mainituin perustein, ELY-keskus katsoo, että luvan haltijan tulee hakea ympäristöluvan rauettamista Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Samalla lupaviranomaisen tulee määrätä ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaiset toiminnan lopettamiseen liittyvät määräykset Huhdannevan alueelle.

ELY-keskus katsoo, että määräyksiä tulee antaa happamien päästöjen ja niistä aiheutuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi. Luvan haltija vastaa toiminnan päättymisen jälkeen alueen mahdollisista ympäristövaikutuksista, kunnes voidaan todeta, että turvetuotannosta aiheutuva kuormitus ja pilaantumisen vaara on loppunut. Tästä syystä tuotantoalueiden luovutusten yhteydessä on ilmoitettava kirjallisesti vastaanottajalle, että alueella on happamia tai potentiaalisesti happamia sulfaattimaita tai ainakin riski näiden esiintymiselle.

ELY-keskus huomauttaa, että ympäristöluvanvaraisen toiminnan päätyttyä, toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi.”

2.2 Hakemuksen sisältö

Tuotantoalueen kuntoonpano on aloitettu vuonna 1993 ja turvetuotanto on aloitettu vuonna 1996. Huhdannevan turvetuotannolle myönnetyn ympäristöluvan mukainen tuotantopinta-ala on ollut yhteensä 63,5 ha. Tuotanto on päättynyt vuonna 2020.

Perusvesienkäsittelyrakenteiden lisäksi Huhdannevan vesienkäsittelynä on toiminut sulan maan aikainen maaperäimeytyskenttä 2010-luvun puoliväliin saakka, minkä jälkeen imeytyskenttää on kunnostettu ja rakenne on muutettu ympärivuoden toimivaksi pintavalutuskentäksi noudattaen

turvetuotannossa yleistynyttä normaalia. Vesienkäsittely pumppaamalla on edelleen toiminnassa jälkihoidon aikana. Myös muut rakenteet kuten päisteputkipidättimet, padot ja pintapuomit ovat edelleen paikoillaan, siihen saakka, kunnes turvetuotannon ympäristöluvan päättämisestä vastaava viranomais on antanut luvan purkaa vesienkäsittelyrakenteet.

Huhdanneva sijaitsee Nurmonjoen alaosan valuma-alueella (44.091) Lapuanjoen vesistöalueella (44). Turvetuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan pintavalutuskentän kautta laskuojaa pitkin Nurmonjokeen ja edelleen Lapuanjokeen.

Vuosien 2021-2024 päästötarkkailutietojen perusteella tuotantoalueelta lähtevässä vedessä (n=32) kiintoainepitoisuus on vaihdellut välillä <1–4,4 mg/l, fosforipitoisuus välillä 16–110 µg/l, typpipitoisuus välillä 820–2 900 µg/l, orgaanisen aineksen (COD_{Mn}) pitoisuus välillä 16–160 mg/l ja sähköjohtavuus välillä 4,4–14,2 mS/m. pH on vaihdellut välillä 3,8–4,6. Jälkihoitovaiheen vuosittaiset päästöt ovat päästötarkkailuraporttien perusteella vaihdelleet jälkihoitovuosina 2021–2023 välillä 3 017–6 471 kg kiintoainetta, 1,8–2,5 kg fosforia ja 79–139 kg typpeä.

Hakija on hakemuksessaan todennut, että koska Huhdannevan ympäristömaat ovat laajalti viljelyskäytössä, on luvanhaltija arvioinut alun perin vuonna 2020, että todennäköisin seuraava maankäyttö turvetuotannon jälkeen tulisi olemaan maa- ja metsätalous. Alkuvuonna 2024 aluetta on pidetty myös aurinkovoiman kannalta kiinnostavana kohteena. Näiden arvioidujen maankäyttömuotojen vuoksi luvanhaltija on katsonut alueen siivoamisen ja ylimääräisten rakenteiden poistamisen riittäviksi toimiksi edistää alueen siirtymistä seuraavaan maankäyttöön. Luvanhaltija on myös lupautunut kalkitsemaan avattavan laskuojan reunustoja siinä määrin, ettei veden poistuminen alueelta kuitenkaan esty liiaksi ja näin pienentämään alkuvaiheessa alueelta mahdollisesti liukenevaa happamaa kuormaa. Hakemuksen mukaan uusimman mittauksen perusteella vesi tulee nousemaan jonkin verran nykytasosta pumppauksen lopettamisen jälkeen.

Jälkihoitovaiheessa turvetuotantoalue siistitään niin, että alueelle ei jää roskaa, jätteitä eikä tarpeettomia kantokasoja tai koneromua. Alueelta poistetaan kaikki tarpeettomat rakenteet, laitteet ja tavarat. Auma-alueet tyhjenetään, siistitään ja tasataan siten, että niistä ei jää maisemallista haittaa.

Polttoaineiden ja jäteöljyjen varastointi- ja käsittelypaikoilla varmistetaan, ettei maaperässä ole sellaisia pilaantumia, joista aiheutuu haittaa tai merkittävää riskiä ympäristölle tai terveydelle (Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista, 214/2007). Huhdannevan PIMA-selvitys ja kunnostus on tehty vuoden 2023 aikana.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle on toimitettu jälkihoitosuunnitelma ja asiassa on saatu lausunto. Alue on katselmoitu ELY-keskuksen toimesta loppuvuonna 2022 ja tarkastuksella havaitut puutteet tai keskeneräiset asiat on korjattu vuoden 2023 aikana. ELY-keskus on alkuvuonna 2024 katsonut, että asiassa tulee laatia rauettamishakemus, joka tulee toimittaa aluehallintovirastolle.

Hakijan mukaan Huhdanneva on ollut osa Lapuanjoen kalataloudellista yhteistarkkailuohjelmaa, joka jatkuu edelleen myös Nurmonjoessa. Yhteistarkkailun ohjelma on päivitetty Huhdannevan jälkihoitoaikana, ja Huhdanneva ei ole enää mukana uusimmassa kalataloudellisen tarkkailun suunnitelmassa, joka on viranomaisen hyväksymä. Kalatalousviranomainen ei ole antanut erikseen lausuntoa Huhdannevaan liittyen

Alueella on hakijan mukaan tehty jälkihoitosuunnitelmassa esitetyt ja ELY-keskuksen hyväksymät jälkihoitotoimet valmiiksi ja toteutettu tuotannonai-kaista päästö- ja vaikutustarkkailua myös jälkihoitovaiheen aikana. Tarkkailutulosten perusteella ja hakijan arvion mukaan tuotannon aikana tai tuotannon päättymisen jälkeen tehdyistä jälkihoitotoista ei ole aiheutunut korvattavaa haittaa tai vahinkoa alapuolisessa vesistössä. Neova Oy pyytää aluehallintovirastoa rauettamaan Huhdannevalle 1.4.2005 myönnetyn ympäristöluvan nro 32/2005/4 ja lopettamaan siinä annetut määräykset sellaisina kuin ne on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 06/0174/4, 15.6.2006.

3 Käsittely

3.1 Täydennykset

Hakija on täydentänyt hakemustaan 4.11.2024.

3.2 Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi/) 11.12.2024-17.1.2025.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Lapuan kaupungin verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

3.3 Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen

kalatalousviranomaiselta, Lapuan kaupungilta sekä Lapuan kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

3.3.1 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on mm. todennut seuraavaa:

Happamat sulfaattimaat ja mustaliuskeet

Huhdannevan turvetuotantoalueella happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys on Geologian tutkimuskeskuksen (jäljempänä GTK) happamuuskartoituksessa arvioitu kohtalaiseksi. Lisäksi GTK:n kallioperäkartan mukaan turvetuotantoalueen poikki kulkee sähkömagneettiselta kartalta tulkittu mustaliuske-esiintymä. Tällaisessa ympäristössä maankuivatus ja ojitustoimenpiteet voivat vapauttaa happamista sulfaattimaista tai mustaliusketta sisältävistä maaperän kerrostumista happamuutta ympäristöön, mikä voi muodostaa vakavan uhan vesieliöstölle ja voi johtaa esimerkiksi kalakuolemiin.

Alueella ei ole tehty tarkempia selvityksiä pohjamaalajista tai sen happamuudesta. Kekkilä Oy on toimittanut ELY-keskukselle 30.5.2017 Huhdannevaa koskevan happamuuden torjuntasuunnitelman ja happamuuden lähdeettä on selvitetty tämän jälkeen kesällä 2017 ojavesimittauksin. Suunnitelman ja tulosten perusteella luvanhaltija esitti Huhdannevan happamuuden torjuntatoimiksi tuotantovaiheessa sähkönjohtavuuden ja sulfaatin pitoisuuksien seuranta sekä tarvittaessa toimia pH-arvon nostamiseksi, mikäli alueella havaitaan happamia valumia. Lisäksi laskeutusaltaan ja pumpualtaan väliseen ojaan lisättiin kalkkikiveä pH-arvon nostamiseksi. Ennen ojastojen tai altain syventämistä on esitetty tehtäväksi maaperäselvitys ennen kaivuutöitä. ELY-keskuksen tiedossa ei ole, että alueella olisi tehty em. kaivuutöitä tai selvityksiä. Huhdannevalle ei ole esitetty tai tehty merkittäviä toimia happamuushaittojen ehkäisemiseksi jälkihoitovaiheessa. Niin ikään rauettamishakemuksessa ei ole esitetty alueelle jäänyttä turvepaksuutta tai tietoa siitä, onko alueella kaivettu ojia tai muita rakenteita kuinka laajasti kivennäismaahan saakka. Nämä ovat olennaisia tietoja alueen jälki-käytön kannalta. ELY-keskuksen käsityksen mukaan ainakin sarkaojien lietetaskut ulottuvat Huhdannevalle kivennäismaahan saakka.

Kuormitus

Tarkkailutulosten perusteella Huhdannevan pintavalutuskenttä on poistanut kuivatusvedestä kiintoainetta ja fosforia hyvin ja tyypeä kohtuullisesti. Kiintoaineen ja ravinteiden osalta pitoisuudet ovat myös pienentyneet verrattuna tuotantovuosiin. Kuivatusvedet ovat kuitenkin erittäin tummia ja lähtevän veden humuspitoisuus vaikuttaa olleen kasvusuunnassa vuodesta

2021 lähtien. Alueen kuivatusvedet ovat olleet lisäksi erittäin happamia ja pH:n osalta tilanne vaikuttaisi huonontuneen vuosien 2021–2024 välillä verrattuna tuotantovuosiin. Pintavalutuskenttä on laskenut pH-arvoja tyyppillisesti 0,2 yksikköä. Kuitenkin jo kentälle tuleva vesi on erittäin hapanta. Sähkönjohtavuus on ajoittain koholla, mikä ilmentää happamien sulfaattimaiden (HS-maat) hapettumisesta aiheutuvaa happamuutta.

Tuotantoalueelle on asennettu vuonna 2018 kalkkikivipato, minkä jälkeen vesienkäsittelyyn tulevien vesien pH-arvot ovat parantuneet selvästi vuosina 2018–2020. Yksi syy viime vuosien kuivatusvesien pH:n laskuun voikin olla kalkkikivipadon tehon hiipuminen. ELY-keskus on määrännyt antamassaan jälkihoitolausunnossa mittaamaan tuotantoalueelta lähtevästä kuivatusvedestä pH:n ja sähkönjohtavuuden vähintään neljä kertaa vuodessa, eri vuodenaikoina, ennen veden johtamista neutralointiin. Mittaukset on tehty vuosien 2022 ja 2023 aikana. Kun vertaillaan em. tuloksia pintavalutuskentän yläpuolisen tarkkailupisteen tuloksiin, on pH:n ja sähkönjohtavuuden arvot olleet poikkeuksetta hieman huonompia ennen kalkkikivipatoa. Edellä mainittujen tulosten ja havaintojen perusteella voidaan todeta, että alueelle asennettu kalkkikivipato on toiminut Huhdannevan olosuhteissa, mutta se todennäköisesti vaatii ylläpitoa ja toimenpiteitä toimiakseen optimaalisesti.

Huhdanneva sijaitsee alueella, jolla on riski happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Alueella onkin selkeä ja jo toteutunutkin riski potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden happamoitumiselle ja siitä aiheutuville happamille vesistöpäästöille. Happamien vesistöpäästön voidaan arvioida jatkuvan pitkään turvetuotantotoiminnan lakkaamisen jälkeenkin, mikäli hapettumista ei vesitaloudellisin ja vesiensuojelullisin toimenpitein pyritä tai kyetä hallitsemaan.

Vesienhoito

Huhdannevan kuivatusvedet laskevat Nurmonjokeen, joka puolestaan on Lapuanjoen merkittävin sivujoki. Happamilta sulfaattimailta tuleva kuormitus vaikuttaa heikentävästi niin Nurmonjoen kuin alapuolisen Lapuanjoenkin veden laatuun ja ekologiseen tilaan. Vaikutukset kumuloituvat alajuoksua kohden, kun HS-maiden suhteellinen osuus valuma-alueesta kasvaa. Happamuus ml. haitalliset metallit on merkittävä Lapuanjoen ekologista tilaa heikentävä ja eliöstön monimuotoisuutta rajoittava paine. Happamuus on merkittävä tai merkittävin este hyvän tilan saavuttamiselle useilla Lapuanjoen vesistöalueen vesimuodostumilla, minkä vuoksi happamuuskuormitus on tunnistettu merkittäväksi paineeksi kaikilla vesienhoidon suunnittelukausilla.

Jälkikäyttö

Happamilla sulfaattimailla on vaikutusta turvetuotannon jälkeiseen maankäyttömuotoon. Potentiaalisesti hapan sulfaattimaa on alueen pysyvä ominaisuus ja se on olennaista huomioida myös alueen jatkokäytössä. Hakemuksessa alueelle esitetty jälkikäyttö edellyttää todennäköisesti muutoksia alueen kuivatukseen. Sulfa II-hankkeen loppuraportin mukaan, mikäli happamilla sulfaattimailla sijaitsevan turvetuotantoalueen jälkeinen maankäyttö vaatii aiempaa tehokkaampaa maankuivatusta, yltää kuivatusvaikutus tuotannon aikaista vaikutusta syvemmälle pohjamaahan ja happamuuskuormitus on todennäköisesti jopa merkittävästi tuotannon aikaista kuormitusta suurempaa. ELY-keskus katsoo, että happamuuskuormituksen ehkäisemiseksi alueella tulee lähtökohtaisesti välttää ojituksia, maanmuokkauksia ja toimenpiteitä, jotka lisäävät maan kuivatussyvyyttä. Happamilla sulfaattimailla suositeltavia jälkikäyttömuotoja ovat luontainen kasvittuminen ja vesittäminen kosteikoksi, jotka eivät vaadi maankuivatuksen lisäämistä. Luontainen kasvittuminen ei ole Huhdannevan olosuhteissa suositeltu vaihtoehto, sillä alue ei ole juurikaan kasvittunut tuotannon päättymisen jälkeen, sarkaojia lukuun ottamatta. Kasvittumista suositellaan edistettävän jo jälkihoitovaiheessa esimerkiksi tuhkalannoituksin, alueelta lähtevän kuormituksen vähentämiseksi.

Mikäli alueiden jälkikäyttöön ottaminen vaatii ojittamista, tulee siitä tehdä ojituseroitus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle vähintään 60 vuorokautta ennen ojituksen toteuttamista. ELY-keskus katsoo, että tällaisessa ympäristössä kaikista ojitustoimenpiteistä ja ojien vähäisestäkin muokkauksesta on syytä tehdä ojituseroitus, koska pienenkin ojitustoimenpiteen ympäristövaikutukset saattavat olla vesien happamoitumisen vuoksi merkittäviä. Luvanhaltijan tulee tiedottaa maanomistajia asiasta alueiden luovutuksen ja/tai myynnin yhteydessä. Lisäksi luvanhaltija on tuotantoalueen luovutuksen yhteydessä ilmoitettava kirjallisesti vastaanottajalle, että alueella on happamia sulfaattimaita ja potentiaalisia happamia sulfaattimaita, jolloin tieto jälkikäytön mahdollisesti aiheuttamista happamuushaitoista siirtyy maanomistajalle. Happamilla sulfaattimailla on vaikutusta turvetuotannon jälkeiseen maankäyttömuotoon. Potentiaalisesti hapan sulfaattimaa on alueen pysyvä ominaisuus ja se on olennaista huomioida myös alueen jatkokäytössä. Hakemuksessa alueelle esitetty jälkikäyttö edellyttää todennäköisesti muutoksia alueen kuivatukseen. Sulfa II-hankkeen loppuraportin mukaan, mikäli happamilla sulfaattimailla sijaitsevan turvetuotantoalueen jälkeinen maankäyttö vaatii aiempaa tehokkaampaa maankuivatusta, yltää kuivatusvaikutus tuotannon aikaista vaikutusta syvemmälle pohjamaahan ja happamuuskuormitus on todennäköisesti jopa merkittävästi tuotannon aikaista kuormitusta suurempaa.

Lopuksi

Luvan haltija vastaa toiminnan päättymisen jälkeen alueen mahdollisista ympäristövaikutuksista, kunnes voidaan todeta, että turvetuotannosta aiheutuva kuormitus ja pilaantumisen vaara on loppunut. ELY-keskus katsoo, että lupaviranomaisen tulee määrätä ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaiset toiminnan lopettamiseen liittyvät määräykset Huhdannevan alueelle. Määräyksiä tulee antaa happamien päästöjen ja niistä aiheutuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi. Koska alueelta lähtevissä vesissä on jo havaittavissa sulfidiperäistä happamoitumista, tulee alueen vedenpintaa ensisijaisesti nostaa potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden hapettumisen estämiseksi. Muita mahdollisia torjuntatoimia ovat esimerkiksi kalkkikivipadot, alueen kalkitus ja kasvittumisen edistäminen. Luvanhaltijan on riittäväillä toimenpiteillä varmistuttava siitä, ettei tuotantoalueelta purkaudu happamia vesiä alapuolisiin vesistöihin. ELY-keskus katsoo, että jälkihoitotoimenpiteet tulee toteuttaa siten, ettei jälkihoidon päättyessä alueelta turvetuotannosta johtuvista syistä pitkienkään kuivien jaksojen jälkeen lähde liikkeelle poikkeuksellisen happamia vesiä, joista voi aiheutua pilaantumista tai sen vaaraa.

3.3.2 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen lausunto

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen katsoo, että Huhdannevan turvetuotantoalueen ympäristölupa voidaan rauettaa. Luvanhaltija on hoitanut hankkeeseen sisältyvän kalataloudellisen tarkkailuvelvoitteensa. Tuotanto alueella on päättynyt vuonna 2020, ja tuotantoalueen kalataloudellisia vaikutuksia on tarkkailtu Lapuanjoen kalataloudellisen yhteistarkkailun puitteissa kyseiseen vuoteen asti. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen ilmoitti 16.12.2022 Neova Oy:lle Huhdannevan kalataloudellisten velvoitteiden päättyneen. Yhteistarkkailuohjelmassa olevien koekalastusten ja kalastustiedustelujen ajoittumisen vuoksi tarkkailua ei katsottu tarpeelliseksi jatkaa enää vuoden 2020 jälkeen.

3.3.3 Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Lapuan kaupungin ympäristöinsinööri viransijainen Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena on todennut, että sillä ei ole huomautettavaa ympäristöluvan rauettamista koskevasta hakemuksesta.

3.4 Selitys

Huhdannevan turvetuotanto on lopetettu vuoteen 2020. Jo tätä ennen tuotannon lopettamiseen liittyen on ollut kirjeenvaihtoa ELY-keskuksen kanssa. Voikin sanoa, että Huhdannevan turvetuotannon loppumisesta on

keskusteltu lähes kymmenen vuotta toiminnanharjoittajan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen välillä. Alueella on suoritettu tarkastuskäyntejä ainakin vuosina 2016, 2019 ja 2022, jolloin mm. kaivuusyvyys kivennäismaahan on ollut todettavissa paikan päällä. Ojien päät ulottuvat kivennäismaahan läntisessä osassa Huhdannevan aluetta.

Osan vaadittujen lisäselvitysten laadinta on sidottu ojien syventämiseen tai lisäkaivuihin ja myöhemmässä vaiheessa tuotannon jatkamiseen. Ojien syventämistä eikä muutakaan lisäkaivuuta ole alueella tehty. Viimeisen kerran ojitustöitä on tehty vuonna 2015. Toiminnanharjoittaja on toimittanut rauettamishakemuksen yhteydessä kaiken oleelliseksi katsomansa datan ja muutenkin pyrkinyt aina vastaamaan, kun lisätietoa on pyydetty. Huhdannevan viimeisin turvevahvuusmittaus on tehty vuonna 2006, joten sen tieto on vanhentunutta, eikä sitä siksi ole nähty tarpeellisena toimittaa materiaalliksi. Tätä ei myöskään tietävästi ole missään kohtaa pyydetty toimittamaan tai päivittämään.

Toiminnan lopettamiseen Huhdannevalla on vaikuttanut tieto alueella kulkevista mustaliuskevyöhykkeistä ja yleisen tiedon karttuminen aiheeseen liittyen. Tätä tietoa ei ole ollut vielä ympäristölupapäätöksen käsittelyn aikana, jolloin myöskään ympäristölupaan ei ole asetettu vaateita mm. kaivuusyvyyksistä, vaan ympäristölupapäätös edustaa normaalia turvetuotannon ympäristölupaa. Ympäristölupaa on noudatettu toiminnassa. Toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan maaperän happamuutta selvittäviä suunnitelmia ei ole ollut tarpeen tehdä, ellei alueen kuivatusta lähdettäisi tehostamaan ja ojia syventämään. Toiminnassa on tuolloin lähdetty siitä olettamuksesta, että alueella on potentiaalisesti happamoituvia maita ja tämä tulee huomioida tuotannon loppuajana.

Asia huomioimiseksi Huhdannevalla on tehty seuraavia varatoimenpiteitä

- ojien syventämisen lopettaminen, eli ei enää lisäojitusta.
- lisänäytteenotto, mm. jatkuvatoiminen pH-anturi (kokeilu), sekä muut lisäanalyysit
- ojavesien pH ja sähköjohtavuuden analysoinnit maastossa, pyrkimyksenä selvittää happamuuden lähde
- kalkkirakenteen suunnittelu ja rakentaminen ojastoon
- kalkin varastoiminen työmaalle ennakoon
- pumppaustason muutokset

Tärkeimpänä toimenpiteenä potentiaalisten happamien maiden huomioimiseksi on alueelle rakennettu kalkkikivellä verhoiltu oja vuonna 2018, minkä on todettu ensimmäisinä vuosina nostaneen veden pH arvoa. Verhoiltu oja sijaitsee laskeutusaltaan ja imualtaan välisellä alueella. Ja koska Huhdannevan alueen vedet on tarkoitus johtaa lopettamisen jälkeen ulos

Seuraavaan maankäyttöön liittyen on oleellista huomioida, että Huhdanneva on valtaosin vuokramaata, jolloin toiminnanharjoittajaa sitoo myös

maanomistajan kanssa laadittu vuokrasopimus. Vuokrasopimuksen ehtojen mukaan vuokralainen sitoutuu palauttamaan alueen vuokranantajalle metsätalouskäyttöön soveltuvassa kunnossa. Näin ollen varsinaisen kosteikon perustaminen jää pois laskuista. Toki on mahdollista padota alueelle vettä, mutta viimeistään luovutuksen jälkeen maanomistajat voivat käytännössä tehdä alueilleen omia ratkaisujaan, joita eivät toiminnanharjoittajan saamat määräykset sido.

ELY-keskus katsoo lausunnossaan, että alueella tulee välttää ojitustöitä. Toiminnanharjoittaja voi alueiden luovutuksen yhteydessä suosittaa maanomistajia välttämään ojituksen syventämistä. Kuitenkaan mitään oikeudellista keinoa vaikuttaa seuraavaan maankäyttöön ei toiminnanharjoittajalla ole, joskin ojitusilmoituksen laatimisesta voidaan luovutuksen ja myynnin yhteydessä viestiä maanomistajaa.

Lopuksi:

Veden happamuuden ollessa oleellisin asia Huhdannevan turvetuotannon lopettamisen toimenpiteitä mietittäessä, pyydämme huomioimaan ennen kaikkea seuraavat asiat:

- Veden pH arvo laskee edelleen pintavalutuskentän aikana, jolloin pump-pauksen ja pintavalutuskenttäkäsittelyn lopettaminen itsessään nostaisi alueelta lähtevän veden arvoa noin 0,2 yksikköä.
- Toiminnanharjoittaja on sitoutunut olemaan suorittamatta alueella kai-vuutoimia jo vuodesta 2017 lähtien. Niin ikään jälkihoidonkaan aikana ei ole tarpeen tehdä ojia syventäviä töitä.
- Pumppauksen lopettaminen voisi nostaa alueen vesipintaa, mitä voitai-siin itsessään pitää happamuutta vähentävänä toimenpiteenä.
- Kaikkiin toimenpiteisiin, johon seuraava maankäyttö ryhtyy, riippumatta alueen omistajasta tai haltijasta, ei turvetuotantotoiminnalla saisi olla mitään velvoitteita.
- Neova on alkuvuonna 2024 lupautunut kertaluonteisesti kalkitsemaan lähtevän veden ojan, niin ettei lähtevän veden reittiä tukita liiallisesti.

4 Aluehallintoviraston ratkaisu

4.1 Ratkaisu

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto määrää Länsi-Suomen ympäristö-lupaviraston 1.4.2005 Vapo Oy:lle (nykyinen Neova Oy) myöntämän ympä-ristöluvan nro 32/2005/4, dnro LSY-2003-Y-152, jota on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden 15.6.2006 antamalla päätöksellä nro 06/0174/4 (dnro 01165/05/5115), raukeamaan.

Aluehallintovirasto antaa jäljempänä esitetyt määräykset Huhdannevan turvetuotantoalueen jälkihoitotoimista.

4.2 Jälkihoitomääräykset

1. Turvetuotantoon käytetty alue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet, rakennelmat ja jätteet on poistettava alueelta. Alueelle voidaan jättää jälkikäyttöä ja vesienkäsittelyä tukevia rakenteita.
2. Huhdannevan turvetuotantoalueen vesien käsittelyä ja jälkihoitovaiheen päästö- ja vesistötarkkailua on jatkettava siihen saakka, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä ja tarkkailutulosten perusteella alueen kuivatusvesistä ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa, tai Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on hyväksynyt perustellusta syystä tuotantoalueen siirtämisen muuhun käyttöön.

Huhdannevan tuotantoalueella ei saa kaivaa uusia ojia tai tehdä muutakaan kivennäismaahan ulottuvaa maan muokkausta jälkihoitovaiheen aikana.

Jälkihoitovaiheen aikana käytössä olevat vesienkäsittelyrakenteet on pidettävä kunnossa. Rakenteiden toimivuus on tarkastettava säännöllisesti ja laskeutusaltaat ja lietesynnytykset on tyhjennettävä lieteestä tarvittaessa ja vähintään kerran jälkihoitovaiheen aikana. Liete on sijoitettava alueelle siten, ettei se pääse ojiin ja vesistöön.

Luvanhaltijan on esitettävä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesienkäsittelyn lopettamista. Esitykseen on liitettävä tieto käytöstä poistettavista vesienkäsittelyrakenteista.

3. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen, jälkihoitoon ja jälkihoitovaiheen tarkkailuun liittyviä tarkentavia määräyksiä.
4. Luvan haltijan on tuotantoalueen tai sen osa-alueiden luovutus- tai myyntitilanteen yhteydessä ilmoitettava kirjallisesti vastaanottajalle, että alue sijaitsee sulfidiriskialueella, ja tämän vuoksi alueen maan-kuivatuksen muutoksista tulee ilmoittaa etukäteen Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.
5. Jälkihoitovaiheen päättyessä, kun vesienkäsittelyrakenteet on poistettu käytöstä, on kuivatusvesien purkuoja kalkittava siten, että se nostaa alueelta poistuvan veden pH:ta.
6. Tässä päätöksessä edellä luvan haltijalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne-

ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi ja hyväksynyt vesienkäsittelyn lopettamisen.

5 Perustelut

5.1 Ratkaisun perustelut

Ympäristönsuojelulain 88 §:n mukaan lupaviranomainen voi päättää, että lupa raukeaa, jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa, että toiminta on lopetettu.

Ympäristönsuojelulain 94 §:n 1 momentin mukaan luvanvaraisen toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten tai valtioneuvoston asetuksella säädetyn yksilöidyn velvoitteen mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, samoin kuin toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta.

Jos ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta, lupaviranomaisen on ympäristönsuojelulain 94 §:n 3 momentin mukaan annettava tätä tarkoittavat määräykset.

Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, että turvetuotanto Huhdannevalla on lopetettu ja viimeinen tuotantovuosi oli vuosi 2020. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on 18.2.2021 antamallaan lausunnolla hyväksynyt toiminnanharjoittajan esittämän Huhdannevan turvetuotantoalueen jälkihoitosuunnitelman muutamin täsmennyksin. 11.1.2023 laaditussa lopputarkastuksen tarkastuskertomuksessa ELY-keskus on todennut, että jälkihoitovaihe jatkuu edelleen ja vesienkäsittelyä tulee jatkaa. Lausunnossaan Huhdannevan jälkihoidosta ja toiminnan lopettamisesta (23.2.2024) Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on katsonut, että luvanhaltijan tulee hakea luvan rauettamista aluehallintovirastolta ja että vesienkäsittelyä ja päästötarkkailua tulee jatkaa toistaiseksi.

Koska turvetuotanto Huhdannevalla on jo päättynyt, ympäristölupa voidaan ympäristönsuojelulain 88 §:n perusteella rauettaa. Huhdannevalla on jo tehty jälkihoitotoimenpiteitä, jotka ELY-keskus on hyväksynyt. Aluehallintovirasto on tässä päätöksessä antanut yleisiä jälkihoitoa koskevia määräyksiä ja erityisesti ottanut huomioon sen seikan, että Huhdanneva sijaitsee alueella, jossa on riski potentiaalisesti happamien sulfaattimaiden esiintymiselle. Jälkihoitovaiheessa tehdyn päästötarkkailun perusteella alueelta johdettavassa vedessä sähkönjohtavuuden arvot eivät kuitenkaan ole olleet korkeita, joten sulfidimaat eivät oletettavasti ole hapettuneet ainakaan merkittävästi. Aluehallintovirasto on katsonut, että määrätyt velvoitteet ovat riittäviä Huhdannevan olosuhteissa. Vesistöön johdettavien päästöjen rajoittamiseksi tuotantoalueen vedet on edelleen määrätty käsittelemään vesienkäsittelyrakenteilla, kunnes tietyt edellytykset täyttyvät. Jälkihoitovaiheen tarkkailua on myös perusteltua jatkaa niin kauan, että tuotannosta

poistuneet alueet ovat kasvipeitteisiä ja tarkkailutulosten perusteella vesistä ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa, tai kunnes alueet on siirretty uuteen maankäyttöön. Näin voidaan varmistua siitä, että turvetuotantotoiminnasta aiheutuva kuormitus on vähentynyt.

Aluehallintoviraston arvion mukaan tässä päätöksessä määrätyt toimenpiteet ovat riittäviä vähentämään tuotannon päättymisen jälkeisiä päästöjä niin, että niistä ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa.

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2022–2027 esitetään turvetuotannon vesienhoitotoimenpiteiden toteutusta edistävät ohjauskeinot hoitokaudella 2022–2027. Jälkikäyttöön liittyen ohjauskeinoissa todetaan seuraava: Ohjataan turvetuotannon jälkikäyttöä ilmaston, vesistön ja monimuotoisuuden kannalta kestäviin ratkaisuihin. Vesienhoitosuunnitelmassa mainitaan myös, että alueellisena ohjauskeinona edistetään happamien sulfaattimaiden ja niistä aiheutuvien riskien huomioon ottamista turvetuotannon eri vaiheissa ja jälkikäytössä, pH-vaiikutusten arviointia riskialueilla sekä torjuntatoimia happanta kuormitusta tuottavilla tuotantoalueilla. Ottaen huomioon tässä päätöksessä annetut määräykset, Huhdannevan tuotantoalueelta ei toiminnan päättymisen jälkeen ennalta arvioiden aiheudu päästöjä, jotka vaikeuttaisivat vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen mukaan luvanhaltija on hoitanut hankkeeseen liittyvät kalataloudelliset maksu- ja tarkkailuvelvoitteensa, joten niihin liittyen ei ole annettu määräyksiä.

Kun Huhdannevan jälkihoitotoimet ja turvetuotannon lopettamiseen liittyvät ympäristönsuojelua koskevat toimet tehdään tässä päätöksessä määrättyllä tavalla ja noudatetaan annettuja määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaiset toiminnan lopettamisen jälkeiset velvoitteet.

5.2 Määräysten perustelut

Määräyksessä 1 on määrätty siistimään alue ja purkamaan rakenteet, joita ei tarvita jälkihoitovaiheessa. Luvanhaltija on ilmoittanut jo siistineensä aluetta, mutta määräys on annettu sen varmistamiseksi, ettei alueelle jää tarpeettomia rakennelmia ja jätteitä, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai roskaantumista.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on lausunnoissaan edellyttänyt, että vesienkäsittelyä ja päästö- ja vesistötarkkailua jatketaan, joten tästä on määrätty määräyksessä 2. Turvetuotannosta aiheutuvat päästöt eivät lopu heti tuotannon päätyttyä, vaan voivat jatkua olosuhteista riippuen vuosiakin. Lisäksi jälkihoitotoimista voi aiheutua päästöjä. Tarkkailua on tehtävä

riittävän pitkään (mm. alueen kasvittuminen huomioiden), jotta voidaan varmistua, ettei turvetuotannosta ja sen jälkihoidosta aiheudu alapuolisen vesistön merkittävää pilaantumista tai sen vaaraa.

Vesienkäsittelyrakenteet tulee pitää kunnossa niin kauan kuin niitä käytetään, jotta niiden toiminta on mahdollisimman tehokasta. Jotta alueelta ei tule lisäpäästöjä, uusien ojien kaivaminen ja muu maan muokkaus on kielletty. Tämä estää myös mahdollisen potentiaalisesti happaman sulfaattimaan hapettumisen.

Määräykset 4 ja 5 on annettu mahdollisten happamien vesipäästöjen estämiseksi. Koska Huhdanneva sijaitsee alueella, jossa on riski potentiaalisesti happamille sulfaattimaille, ja alueella on mustaliuske-esiintymä, on luvanhaltija määrätty ilmoittamaan alueiden luovutuksen yhteydessä asiasta vastaanottajalle, jotta sulfidimaiden hapettumista on jatkossakin mahdollista pyrkiä estämään.

Määräys 5 on annettu vähentämään alueelta tulevien kuivatusvesien happamuutta. Luvanhaltija on esittänyt, että alueen kuivatusvedet johdetaan vesienkäsittelyn päättymisen jälkeen eri reittiä ja tämän laskuajan reunat kalkitaan. Määräyksellä varmistetaan toimenpiteen toteuttaminen.

Määräys 6 on annettu, jotta ympäristöluvan raukeaminen ja sen velvoitteiden lakkaaminen voidaan selkeästi todentaa. Jälkihoitotoimien loppuun saattaminen on katsottu tarpeelliseksi antaa valvontaviranomaisen arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi.

6 Vastaus lausunnoissa esitettyihin vaatimuksiin

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon ratkaisussa ja määräyksissä sekä niiden perusteluissa ilmenevällä tavalla.

7 Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 88, 94, 96 §

8 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 5 550 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2025 ja 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (858/2024) mukaisesti asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleiden aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2024 annetun valtioneuvoston asetuksen (1171/2023) ja sen asetuksella (391/2024) muutetun liitteen kohdan 3.1 taulukon mukaan alle 150 hehtaarin turvetuotantoa koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 18 500 euroa.

Asetuksen liitteen mukaan samanaikaisesti tehdystä luvan raukeamista ja jälkihoitotoimien vahvistamista (ympäristönsuojelulaki 94 §) koskevasta päätöksestä peritään 30 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta.

9 Tiedottaminen

9.1 Päätös

Neova Oy
Lapuan kaupunki
Lapuan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Lapuan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kalatalousviranomainen
Suomen ympäristökeskus

9.2 Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Lapuan kaupungin verkkosivuilla.

10 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

11 Liite

Valitusosoitus

12 Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Johanna Romu ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Sandra Blomqvist.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **15.9.2025**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaikaa lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen viireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).

asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>.

Tämä asiakirja LSSAVI/16582/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/16582/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Blomqvist Sandra 07.08.2025 07:51

Puheenjohtaja Romu Johanna 07.08.2025 08:27